ЗАЛУЧЕННЯ ІТ-ГРОМАДСЬКОСТІ ДО УЧАСТІ У ЕЛЕКТРОННОМУ УРЯДУВАННІ

О.Г. Полесіна
Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
м.Одеса, Україна

Сучасний стан розвитку подій в Україні довів, що абсолютно новий рівень прозорості та відкритості влади можливий лише за умови співпраці з громадянським суспільством та врахуванням їхніх пропозицій. Оскільки ми живемо в світі технологій, залучення до участі у громадських Інтернет-проектах ІТ-спеціалістів та креативного класу молоді, які мають громадянську позицію, є головною умовою для успіху розбудови якісно нової держави.

Ініціатива активістів ІТ-професіоналів особливо необхідна для розвитку тієї України, в якій буде комфортно жити та працювати. Окрім того, відкриття урядових даних в Україні стимулюватиме ріст ринку сервісів для громадян, який у Європейському Союзі уже оцінюється більше ніж у 60 мільярдів євро на рік.

Для України зараз настав новий час – це час можливостей, у тому числі для ІТ-спільноти. В Україні електронне урядування мають створити люди, тому залучення громадських активістів, програмістів, професійних розробників та дизайнерів до розробки інноваційних веб- та мобільних сервісів для держави та для громадян є першочерговою задачею.

З мето залучення ІТ-спеціалістів та креативної молоді для створення суспільно корисних сервісів на основі урядових державних даних громадянська платформа SocialBoost за підтримки компанії «Майкрософт Україна» та Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації організовує та проводить всеукраїнські конкурси-хакатони. [1]

SocialBoost – це організація, яка займається розвитком громадянських інтернет-проектів. Вже кілька років SocialBoost проводить конкурси-хакатони на соціально корисну тематику, є організатором щорічного Міжнародного Форуму «Громадські інновації». Крім того, SocialBoost займається пошуком ресурсів та менторством проектів на різних стадіях.

Хакатон (англ. hackathon, від hack – хакер та marathon — марафон) — захід, під час якого різні спеціалісти в області розробки програмного забезпечення інтенсивно і згуртовано разом працюють над розв'язанням якоїсь проблеми, або створенням нового додатку чи сервісу. (Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії). [2]

Громадські активісти, молоді підприємці та розробники з усієї України, використовуючи сучасні технології, можуть запропонувати свої рішення у таких категоріях:

- прозорість влади: веб-проекти, метою яких є контроль за результативністю діяльності органів влади;
- взаємодія держави та громадян: сервіси, що допомагають центральним та муніципальним органам влади ефективніше забезпечувати суспільні та особисті потреби громадян;
- кризові рішення, що допомагатимуть врятувати життя та майно громадян у випадках надзвичайних ситуацій (війна, масові конфлікти, природні катастрофи тощо).

Також нещодавно в Україні розпочала роботу Фейсбук-спільнота Майдан-Хакатон. ІТ-Хакатон – це постійно діюча група добровольців, яких об'єднує спільна мета: побудова кращої країни за допомогою новітніх технологій. Завданням групи є розробка, запуск та підтримка ІТ-інструментів, що покликані задовольнити потреби суспільства.

Перш за все, це небайдужі громадяни України, які хочуть змінити свою країну на краще та вбачають у новітніх технологіях потужний інструмент таких змін. Наразі група складається з більш як 4500 учасників, серед яких є як ІТ-спеціалісти, так і представники інших галузей. За останній час до реалізації було отримано більше 300 ідей та проектів. Багато з них вже втілюються в життя. [3]

Для об'єднання та систематизації всієї інформації, що стосується ІТ-Хакатону, було створено інформаційний портал hackathon.org.ua. Він об'єднує групу та служить онлайн-майданчиком, на якому можна розмістити інформацію про свій проект, запропонувати ідею або приєднатися до групи ІТ-добровольців.

ІТ-Хакатон спільно з об'єднанням «Українське ІТ-співтовариство» запустило онлайн-і оффлайн-хакатон під назвою «Прозорість – інструмент громадянина». Головна мета проекту – розробити та впровадити ІТ-технології, які допоможуть суспільству і державі на перехідному етапі розвитку країни.

Координатором проекту виступає Фейсбук-спільнота Майдан-Хакатон. На сторінці групи викладено всю інформацію щодо того, як приєднатися до ініціативи або проекту, як запропонувати свої ідеї та знайти людей для реалізації.

Активісти з різних куточків України запропонували близько ста проектів, серед яких – ІТ-система недопущення корупції, електронний паспорт, відеозвіти депутатів про свою діяльність та інформаційний ресурс для мешканців міст із даними про комунальні тарифи, екологію, медичне забезпечення, дороги та злочинність.

Приклади проектів:

Проект «Електронний паспорт» у вигляді чипа, який можна інтегрувати в різні пристрої (годинник, телефон, перехідник USB). Гаджет має бути захищений від шахраїв і фізичного знищення, працює тільки з відбитком пальця власника. Взаємодіє із загальнодержавною базою людей, завдяки чому можна відразу роздруковувати документи з держструктур і отримувати доступ до них онлайн. Також може використовуватися для електронної системи голосування і

для розширення базових можливостей. Наприклад, пожежні можуть подати сигнал SOS, медики зняти біометричні показники і статистику, а військові використовуватися як доповнення до 3D навігатору. Проект поки існує тільки у формі ідеї.

Проект http://persony.info. Ресурс, на якому збиратиметься «візуальна біографія вчинків політиків».

Проект Troll Patrol. Продукт, який аналізуватиме базу даних коментарів і класифікувати користувачів. За допомогою цих даних, активісти планують розпізнавати аномальні активності коментаторів, ботів і тролів.

Проект «Відкритий бюджет». Ідея полягає в тому, щоб створити сервіс за допомогою якого можна було б відстежувати розподіл бюджету з деталізацією до конкретної посади, кількості закуплених речей з посиланнями на тендери і місця закупівель.

Проект «Народний Парламент». Автори проекту називають його «Першим українським народним парламентом». Планується з його допомогою встановити народний контроль за роботою держструктур, створити майданчики для народних віче і онлайн-референдумів.

Проект «IT система недопущення корупції». Планується створити так званий департамент нагляду за владою, який розслідуватиме антикорупційні схеми. За кожним співробітником цього відділу повинен бути закріплений GPS навігатор і проводитиметься онлайн-трансляція всіх його активностей. Таким чином хто завгодно може зайти в інтернет і подивитися, чим займаються спостерігачі.

Проект «Інформаційна система державного управління». Це система державного масштабу, в якій буде відображатися вся інформація про державне управління – витрати, податки, контроль бюджету, база документообігу, всі реєстри і так далі. Ідея полягає в тому, щоб при виконанні своїх службових обов'язків кожен держслужбовець реєструє свої дії в системі. На думку авторів ідеї, це дозволить вести контроль за своєчасним виконанням завдань і поліпшить прозорість роботи органів влади.

Проект CityScale.com.ua. Інформаційний ресурс міського жителя, який дозволяє швидко і зручно отримати докладні дані про умови життя, таких як вартість житла, комунальні тарифи, злочинність, екологія, медичне забезпечення, освіту та інші, починаючи з окремого будинку і закінчуючи цілою країною. Дані доступні у вигляді інтерактивних карт і файлів відкритих даних.

Проект «Пошукова система корупціонерів». Система яка аналізуватиме вартість майна держслужбовця і його сім'ї за співвідношенням до зареєстрованих надходжень. Підрахунок коефіцієнта буде проводитися за 100-бальною системою.

Проект: «Вибрав? Контролюй». Вебсайт – агрегатор інформації про державних службовців, які вже займають посаду або претендують на певну посаду. Ресурс класифікує чиновників за сферою діяльності, географічно (у

якому окрузі, області або районі він/вона займає цю посаду). Користувачі фільтрують персон за категоріями. Ресурс постійно модерується, адмініструється та поновлюється.

Проект «Тендери». інформаційна сторінка, яка покликана упрозорити існуючу систему тендерів та запобігти процвітанню корупційних схем у цій сфері.

Проект «Онлайн-податки». Система сплати громадянином податків онлайн (розширення існуючих державних систем) та принаймні номінального інформаційного звіту про те, куди та коли надійшли кошти громадянина.

Проект «Пряма демократія». Створення інструменту прямої демократії, а саме – можливості для кожного громадянина України впливати практично в реальному часі на законотворчий процес та процес реформування.

Кожен громадянин може:

- запропонувати свою ідею у проекті «Прозорість – інструмент громадянина». Всі запропоновані ідеї після обробки потрапляють до голосування за проекти.
- обирати найважливіші проекти, додавати свої коментарі та долучатися до процесу розробки.

Ознайомитися з повним списком ідей та проголосувати за них можна на порталі ІТ-Країна. [4]

Наприкінці можна зазначити, що розробка, впровадження та популяризація ІТ-інструментів, котрі допоможуть громадянам на перехідному етапі та під час розбудови нової країни – це головна мета розвитку е-урядування. Це креативна пропозиція українському суспільству щодо роботи у прозорому та технологічно функціональному середовищі із поступовим залученням соціальних та державних структур, життєдіяльність якого забезпечуватимуть самі люди.

Література

1. Новини е-урядування. Прозорість – інструмент Громадянина. [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://www.nc.gov.ua/news/index.php?ID=1073
2. Вікіпедія – вільна енциклопедія. [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://uk.wikipedia.org/
3. ІТ-група Майдан-Хакатон. [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://www.hackathon.org.ua/
4. ІТ-Країна. [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://it-krayina.org.ua/